

Kulturális-közéleti havilap, harminckilencedik évfolyam

2013 augusztus Hónapló

Bán Zsófia: Teljes agyfogyatkozás – (Science/fiction)

Prológus:

„Magától értetődőnek tartjuk azon igazságokat, melyek szerint minden ember egyenlőként teremtett, az embert Teremtője olyan elidegeníthetetlen Jogokkal ruházta fel, amelyekről le nem mondhat, s ezek közé a jogok közé tartozik az Élethez és a Szabadsághoz való jog, valamint a Boldogságra való törekvés joga.” (Az amerikai Függetlenségi nyilatkozatból)

Június 9-re virradóra, a pontosan két héttel később bekövetkező *superhold* hatásának előtevékenységeként, megjelent Klinghammer István fideszes felsőoktatási államtitkár interjúja a NOL-on. Kísérő égitestünk ugyanis június 23-án állt legközelebb a Földöz, így felületéből 14%-kal többet láthattunk az aznapi holdtöltekor, mint máskor, és 30%-kal fényesebbnek is tűnt az átlagosnál. Ilyenkor a Holdra vetülő árnyék és fény találkozásánál kiválóan látszódnak a kráterek, szinte szabad szemmel lehet térképet készíteni (már akinek van szerencséje térképésznek lenni), és már egy olcsóbb távcsővel is érdekes domborzati alakzatokat, valamint a becsapódott meteoritok által ütött krátereket figyelhetünk meg. Az ezoterikus tanokhoz vonzódók közül sokan úgy gondolják, hogy ilyenkor a Hold fénye a Naphoz hasonlóan misztikus energiákkal tölti fel az embereket, az apokalipszis lobbistái viszont jellemzően természeti csapásokat jeleznek erre a napra. E kozmikus pillanat mondott előtevékenységét vizsgálva, egy olcsóbb távcsővel is könnyű felismerni a két esemény közti linket: június 9-én állt Klinghammer államtitkár tőle telhetően a legközelebb az universitas gondolatához (illetve magához az univerzumhoz), 14%-kal láthattunk többet szellemének felületéből, s az 30%-kal tűnt fényesebbnek az átlagosnál. E jelenségek a következő mondatok formájában váltak érzékelhetővé a lakosság számára:

A természettudományos és műszaki képzés kapcsán mindig arra kell gondolni, hogy minden ország boldogulását a termelés, az értékteremtés adja. Azokat a szakokat támogatni és preferálni kell, amelyek valamilyen módon értéktermelők. A mai világban a természettudományok és a műszaki tudományok értéktermelők. A humántudományok, a kultúra nagyon fontos, de nem értéket teremtenek, hanem az embereket gyönyörködtetik, boldogságot adnak.

A közönség, a megadott paraméterek alapján szortírozva, e mondatokat azonmód a humántudományokhoz sorolta – hiszen jól érzékelhetően nem teremtettek értéket, hanem épp ellenkezőleg, valamint gyönyörködésre adtak okot és boldogságot okoztak, minek következtében – a *superhold* előtevékenységének jellegzetes hatásaképpen – az egész ország már kora reggel a boldogság fényességes turulmadara hátán siklott az azúrkék

firmamentumon. Ugyanakkor, paradox módon, a humántudományok művelőiben (lásd ún. *tudósok, tanárok, egyetemi hallgatók* és más drogokkal élők), valamint az értékmentes kultúrateremtés egyéb módozataihoz kötődőkben (ún. *művészek*) egyúttal jelentős mennyiségű, mérgező hatású ellenérzés is termelődött (lásd: *a Klinghammer-effektus in Science, 2013/június*).

Hirtelen azt se tudták, hányadán állnak.

Hirtelen azt se tudták, merre hány méter.

Hirtelen még azt se tudták, hol áll az az összehumánózott fejük.

Hirtelen semmit se tudtak. Elveszítették orientációs képességüket csakúgy, mint a józan eszüket. Minek eredményeképpen gyors elhatározásra jutottak: lázadni, demonstrálni fognak.

Az ELTE Óhéber Dumájának nagyelőadójában megtartott azonnali gyűlésen különös jelenségek voltak megfigyelhetők. A megjelenteknek feszít fülig ért a szájuk, időnként kontrollálatlanul vihogtak, esetenként a térdüket csapkodták a röhögéstől, míg mások csendben, visszafogottan befele élveztek, s arcukon a szinte elviselhetetlenségig fokozott, földöntúli gyönyör jelei mutatkoztak. Ezen percig sem kell fennakadni, köztudomású, hogy a Bölcsészkar termeli a városban a legtöbb boldogsághormont, így már a Trefort-kert környékén is igen magas az érintettség, a Károlyi-kertben például sokan a fűvön elterülve igyekeznek elviselni a levegőből rájuk mért váratlan endorfinkoncentrációt, míg mások a szökőkútnál keresnek enyhet bevizezett zsebkendőket nyomkodva örvendező nyakukhoz, szívükhöz, homlokukhoz. Június 9-én is a szokásos, kiugróan magas érték volt mérhető a Trefort-kertben, s ezt tetézte, veszélyes szintig (piros jelzés), a váratlanul megjelent Klinghammer-interjú, a tűrészhatáron túlra fokozott gyönyört és boldogságot gerjesztve. Madarakat fogó oktatók, pillangóhálókkal szaladgáló és smaciban egybeforrt hallgatók lepték el a campust, s a hangos, boldog röhögéstől az órákon nem hallották egymás szavát.

A rögtönzött gyűlésen is csak igen nehezen értették egymást, de még a gyönyör hatodik hatványán hörögve is egyetértettek abban, hogy itt valamit tenni kell, fel kell lépni e kizárólag gyönyörködésre alkalmas mondatok ellen, melyek semmiféle értéket nem termelnek. Mégiscsak a hazáról van szó, s a haza nem lehet ellenzékben, kivéve ritka csillagászati együttállások pillanatában. S itt az *együttálláson* van a hangsúly, mondotta a gyönyörtől elvékonyodott hangon a Filozófia Tanszék masszív professor emeritusa, majd kifulladásra lehanyatlott a pad alá. Úgy van, kiáltotta a csinos egyiptológus professzor asszony, s hangosan kiáltozva elélezett (Pistának jó lesz). A hallgatók szégyenlősen félrenéztek, jóllehet már ők is elég rossz állapotban voltak. Volt, akinek a röhögéstől kiakadt az állkapcsa, s lefityvedve lógott, de öklét a magasba emelve jelezte, hogy készen áll ő is az ellenállásra, a többiek által javasolt általános sztrájkra. Abban állapodtak meg, hogy a Trefort-kertben fognak demonstrálni, még aznap, a Klinghammer-interjú napján, délután két órakor. Mindez délben történt.

Ami ezután következett, az gyakorlatilag leírhatatlan, még a legjobb demokritikus, avagy háborús tudósító sem lenne képes hűen visszaadni az átélt borzalmakat. A gyűlés után ugyanis a résztvevők megkíséreltek a teremből kijutni, ám ez csak végtelenül lassan és nem mindenkinek sikerült. Volt, aki már olyan legyengült állapotban volt a kíméletlen, szüntelen gyönyörtől, hogy már a padból sem volt képes felállni. E szerencsétlen humántudósok és humánhallgatók szépen becsusszantak a pad alá, hogy ott sejtet alakítva csatlakozzanak a filozófiaprofesszor által meghirdetett, alulról építkező mozgalomhoz. A többiek, végső erejüket összeszedve, szinte lassított felvételben, egyenként kúsztak ki az épület elé. Egy idülten mosolygó esztétikaprofesszor hátát a falnak döntve ült az aszfalton, s a szivarját keresgélte –

már kizárólag a gyönyör fokozásában tudott gondolkodni, s cselekvőképessége is csak erre korlátozódott. Volt, akinek sikerült az első világháborús emlékműig elvánszorognia, hogy aztán ott, az emlékmű előtt váljon mintegy maga is emlékművé, a collstokként összecsuklott, meddő humántudományok plasztikus ábrázolataként. Ki a járdán feküdt, ki a kocsiján, ki a rózsabokrok közt, ki a sorompókezelő kalickája előtt – már nem tudott kimenekülni, az utolsó méteren feladta ő is. Mire délután két óra lett, a Trefort-kertben alig lehetett megmozdulni, csak éppen nem a demonstrálóktól, hanem a demonstrálást tervezők szanaszét heverő, elgyengült testétől. Arcukon boldog mosoly volt, szemük a gyönyör ekstázisától fennakadt. Keresztény női szentekre hasonlítottak, holott szentek éppen nem voltak, hacsak abban az értelemben nem, hogy a magyar felsőoktatásban tevékenykedtek.

Idézet: „És most az egyetemi tanár tör ki belőlem. Így nem lehet viselkedni.” (Klinghammer István, az ELTE volt rektora.)

És most belőlem is kitör az egyetemi tanár (hadd jöjjön ki, aminek ki kell jönnie). Így tényleg nem lehet viselkedni. Tessék szépen föltápászkodni, és akár röhögve is, demonstrálni. Különben nem lesz miről demo-kritikát írni.

Epilógus: „Nem akarom minősíteni, de nem vagyok boldog.”

Arany szavak.

Tetszik

Legyél az első az ismerőseid közül, akinek ez tetszik.

Kapcsolódó írások:

1. **Horváth László Imre: Piskóta; Science fiction; Lakatlan sziget** Nem fejlődik a kapcsolatunk, ez zavar leginkább. Hátralévő időmben nekem...
2. **Almási Miklós: A rábeszélő (1001 könyv, amit el kell olvasnod, mielőtt meghalsz. A regény történetének teljes körű krónikája. Szerkesztette Peter Boxall. Fordította Beczásy Dorottya, Bori Erzsébet, Bozai Ágota, Dobos Lídia, Egyed Natália, Komló Zoltán, Medgyesy Zsófia, Székely Péter. Budapest, 2007, GABO.)** Csak asztalon olvasd: öledből leesik, ágyban – a hasadra állítva...
3. **Bán Zsófia: Ha(R)cóljon!** Bánatos, február végi vasárnap délután, lóg az eső lába, hideg...
4. **Bán Zsófia: Szia, Mutyi! – avagy az élet menete** A Jászainál legalább látom a kislagút végét. Igaz, a fényt...
5. **Bán Zsófia: Hajnali jelelés** Tavaly novemberben rendezték meg az első versmaratont József Attila Parlament...

Cimkék: **Bán Zsófia**